

Röportaj

Güliz Baydemir

SANAT VE TOPLUM

sanatçı bağlam kurar, dönüştürür ve etkiler

QART space

www.qartspace.com | @qartspace

Çok küçük yaşlarda resmin biçimsel ilkeleriyle tanışmış olduğum için belki de; halen akademik alt yapı, naturalist temelli bir desen anlayışı resimlerimde önemini korumayı sürdürüyor.

GÜLİZ BAYDEMİR'İN SANAT YOLCULUĞU

Sanatla tanışmam emekli resim öğretmeni olan dedem Salih Baydemir sayesinde oldu. Dedem, Kepirtepe Köy Enstitüsü'nün ardından Ankara Hasan Oğlan Yüksek Köy Enstitüsü'nde okumuş ve Emin Onat, Mualla Eyüboğlu, Sabahattin Eyüboğlu gibi önemli isimlerin öğrencisi olmuş. Eyüboğlu ailesinin Hasanoğlan çevresinde çok etkili olduğu hatta Köy enstitülerinin "Anadolu'dan öğrenme" anlayışıyla aynı kültürel iklimin parçası olan ve Bedri Rahmi'nin de dahil olduğu "Yurt Gezileri"nin (1938-1944) gerçekleştirildiği bu dönemde mezun olup başöğretmen olarak göreve başlamış. Çocukluğumun ilk yıllarında, dedemin kitaplığındaki Hasan Ali Yücel'in dünya klasikleri çevirileri, mimarlıkla ilgili kitaplar, Musee du Louvre, d'Orsay koleksiyon katalogları ve incelemekten en çok keyif alığım bir Van Gogh kitabı sayesinde sanatın dönülmez yolculuğu başladı benim için.

İstanbul Avni Akyol Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi'nin ardından Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ile resim alanında akademik eğitimim devam etti. Aslında sanat yolculuğum ile sanat eğitimi yolculuğum eş zamanlı ilerliyor. Çünkü halen Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde plastik sanatlar alanında Doçent olarak sanat eğitimi içinde bulunmaya devam ediyorum. Çok küçük yaşlarda resmin biçimsel ilkeleriyle tanışmış olduğum için belki de; halen akademik alt yapı, naturalist temelli bir desen anlayışı resimlerimde önemini korumayı sürdürüyor. Ancak duygular ve kavramlar yüklenince renk benim için bir dışavurum aracı haline geliyor. Proje bazlı sergilerim ve resim serilerim de olmakla birlikte genellikle insanız mekanları ele aldığım varlık, zaman ve varoluş temalarına dair sorgulamaları içeren eserlerim sanat yolculuğumda halen üzerine düşmeye devam ettiğim işler. Dış dünya düzeni ile iç deneyimin ilişkisi özellikle fraktal düzenli mekanlarda hem kişisel hem de toplumsal bilinçaltımızın sorgulaması bir nevi…

Resimlerimde dönem dönem düşsel mekanlar olsa da bilinçaltını deşifre eden sembolik bir biçimsel dille birlikte mekanlar genellikle tanınabilecek kadar gerçek kalıyor. Toplumun ortak hafızasını taşıyan "hafıza mekanları"nı bir anlamda belgeleyen birer veri olarak da okunabilecek olan peyzajların öne çıktığı son dönem işlerimde kişisel belleğin yanında; yer duygusu, aidiyet ve kültürel bellek anlam kazanıyor. Resimlerimdeki insansızlaştırılmış kamusal mekanlar kimi zaman bir olayın, kimi zaman bir dönemin ya da kısa bir ana ait bir duygunun izini taşıyor. Tanıklık ettiğim anlar ve kaydettiğim fotoğraflar belleğin taşıyıcısı olarak resimlerimin ön çalışması oluyor.

Seçtiğim kadraj içerisinde neyi vurguladığım, hangi öğeyi dışarıda bıraktığım, renklerin dönüşümleri, atmosfer ve ışık gibi detaylar resimlerimdeki sembolik dilin okunmasında önemli yer tutuyor. Benim yüklediğim anlam özellikle sembolik bir renk diliyle tuvale yansıyor. Ve resimlerim yaşanmış mekanın bir belgesi olurken aynı zamanda kişisel anlağın bir sayfasına dönüşüyor.

SANAT VE TOPLUM
sanatın toplumla bağ kurma gücü

Sanatçı toplumla ortak hafıza yaratır ve üretim pratiği süreklilik sergiler.

Sizce bir sanatçıyı sanatçı yapan en önemli özellikler nelerdir?

Aslında görsel sanatlar alanında her şey “görmek”le başlıyor. Özgün bir bakışla fark etmek, çok yönlü düşünmek ve düşünme biçimi geliştirmek; bağlam kurabilmek, dönüştürebilmek ve düşünceyi somutlaştırarak aktarabilmek ve bir üslup oluşturup uygulamaya dökebilmek zaruri. Üretim pratiğindeki süreklilik de bir o kadar önemli tabi.

Sanatın toplumla bağ kurma gücünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sanatın öznesi ve bir birey olarak sanatçının kişiliğinden sonra üslubunu belirleyen en önemli etmenler içinde bulunduğu coğrafya, dönem, toplum ve kültürdür. Dolayısıyla hem toplumdan sanata hem de sanattan topluma ulaşan bir etki söz konusudur. Bu döngü sanatın toplumla kurduğu bağda; ortak deneyim, ortak hafıza ve ortak anlam üretimi tanıklığının dışında tüm bunları sorgulayan ve aşan ve dönüştüren bir üretme ve algı kurma alanı olarak ortaya çıkar. Sanat toplumdan beslenirken toplum da ancak sanatla varlığını sürdürmeye devam edebilir, diye düşünüyorum.

